

Gaia: 14/2024

AFARI BATERAKO GONBIDAPENA DELA-ETA EGINDAKO KONTSULTA BATI BURUZKO EBAZPENEA

I.- KONTSULTA

1. Azaroaren 26an mezu elektronikoa bat jaso zen, Erakundearen Etika Batzordearen balorazioa eskatuz, foru Aldundiko hainbat langilek afaltzera jaso zuten gonbitari buruz.

(...)ko erabiltzaile baten gurasoak afaltzera gonbidatu ditu hainbat urtez semeari laguntzen aritu diren langileak, jasotako tratua eskertzeko.

Hori dela eta, Erakundearen Etika Batzordea informatzen da eta gonbidapena onartzearen egokitasunari buruzko balorazioa eskatzen da

II.- APLIKATU BEHARREKO ARAUAK

1.- Diputatuen Kontseiluaren 2016ko martxoaren 1eko Erabakiaren bidez onetsi zen Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko Erakundearen Zuzentasun Sistema (aurrerantzean, EZS), zeinaren bidez etika publikoa eta eredugarritasuna ezaugarri gisa finkatu nahi baitira.

Sistema horren esparruan, zenbait jokabide kode onartu ziren: Diputatuen Kontseiluaren 2016ko martxoaren 1eko erabakiaren bidez, Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko kargu publikoen zein langile baliokideen Jokabide eta Jardunbide Egokien kodea (KPJK); Diputatuen Kontseiluaren 2017ko irailaren 5eko erabakiaren bidez, kontratazio publikoari aplikatu beharreko Jokabide kodea eta zuzentasun instituzionaleko esparrua (KJK); Diputatuen Kontseiluaren 2017ko azaroaren 7ko erabakiaren bidez, Gipuzkoako foru Enplegu publikoaren Etikaren eta Kudeaketa Onaren Kodea (EPJK); Diputatuen Kontseiluaren 2018ko urriaren 2ko erabakiaren bidez, Gipuzkoako Foru Aldundiaren eta haren sektore publikoaren laguntzei eta diru laguntzei aplikatu beharreko Jokabide kodea eta zuzentasun instituzionaleko esparrua (DLJK); 13/2022 Foru Dekretuaren bidez, 2022ko irailaren 13koak, Gipuzkoako Foru Aldundiaren eta haren sektore publikoarekin elkarreragiten duten Interes Taldeei aplikatu beharreko Jokabide Kodea (ITJK); eta Diputatuen Kontseiluaren 2023ko urtarrilaren 10ko erabakiaren bidez Datuak eta Adimen Artifiziala erabiltzeko kode etikoa (DAAK) .

2.- Bai EZSk bai jokabide kodeek hau ezartzen dute: Erakundearen Etika Batzordea (EEB) izango dela berme handieneko organoa eta hura aplikatzeko gaien berri izango

duena. Batzorde horren antolaketa, prozedura eta funtzionamendua maiatzaren 3ko 10/2022 Foru Dekretuan arautzen dira, eta Batzordearen ardura izango da Erakundearen Zuzentasun Sistema garatzeko tresnetan ezarritako balioak, printzipioak eta jokabide arauak ez betetzeari buruz jasotako kexak eta salaketak izapidetzea eta ebaztea.

III. ERAKUNDEAREN ETIKA BATZORDEAREN BALORAZIOA

1- Gai honetan, prebentzio-kontsulta bat egiten da, jakiteko ea afaltzera gonbidapena onartzea egokia den EZSren ikuspegitik.

(...)k egiten du kontsulta, (...)z arduratzen den foru sektore publikoko erakundeak. Zentro bateko erabiltzaile baten familiak eskerrak eman nahi izan dizkio bere semeari urteetan zehar eman dioten arretagatik, eta, horregatik, zentro horretako langileak afaltzera gonbidatu ditu. Hasiera batean langileek eragozpenak azaldu bazituzten ere, familiak tematuta jarraitu du, eta horregatik planteatu da kontsulta.

2.- Lehen ere, EEBk jorratu ditu foru-sektore publikoko kargudun publikoek edo langileek opariak onartzearekin lotutako gaiak (6/2017, 8/2018, 01/2019 eta 04/2022 ebazpenak), eta, horietan adierazten zen bezala, une bakoitzean baloratu behar da ea oparia onartzeak, dela haren ezaugarriengatik, dela haren inguruko inguruabarrengatik, erabakiak hartzea baldintzatu dezaken.

Bai KPJPK eta baita EPJKEk ere Zintzotasunaren eta Interesik Ezaren balioekin lotutako jokabide-arauei buruzko 3.h) artikuluan, opariei, gonbidapenei eta antzekoei uko egingo zaiela adierazten dute, nahiz eta kontratazio publikoaren testuinguruan kokatzen den:

3. Zintzotasuna eta Interesik eza

(...)

*h) Edozelan ere, foru langile publikoek, erakundearen irudia babesteko asmoz, euren ardura publikoen eremu **zehatzean kontratatuak izan diren edo objektiboki kontratatuak izan daitezkeen enpresa edo partikularren opari, gonbidapen, kongresuetan edo hitzaldietan parte hartzeko eskaintzak ukatuko dituzte**. Oparia edo gonbidapena emango balitz, berehala foru administrazioaren edo sektore publikoko erakundearen esku jarri beharko litzateke, dagokiona egiteko.*

(...)

Beraz, gomendio orokorra oparia eskertzekoa baina ez onartzekoa da, inolako zalantzarik ez sortzeko balizko kontratazio-prozesu batean eragiteko gaitasunari buruz. Hala ere, kontsulta honen testuingurua oso bestelakoa da, esker oneko keinua baita egindako lanagatik eta, kasu honetan, bereziki kaltebera den pertsona bati emandako tratuagatik. Beraz, familiak bere senidea zaintzen duenarekin izan nahi duen keinu noble eta eskuzabala da, eta, gonbidapenaren testuingurua, izaera eta balioa kontuan hartuta, badirudi nekez eragin lezake langileen eginkizunetan interes publikoa erabat betetzeko helburuan.

Hori guztia dela eta, Erakundearen Etika Batzordeak erabaki hau hartu du, aho batez, 2024ko abenduaren 20an

EBAZPENA

Bakarra.- Kontuan hartuta Foru Enplegu Publikoaren Etikaren eta Kudeaketa Onaren Kodearen artikuluetan Zintzotasunaren eta Interesik ezaren balioei buruz ezarritakoa, uste dugu (...)ko langileek jasotako gonbidapena onartzeak ez duela urratzen Gipuzkoako Foru Aldundiaren eta haren sektore publikoaren Erakundearen Zuzentasun Sisteman ezarritakoa.

Irune Berasaluze Lazkano
Erakundearen Etika Batzordeko lehendakaria